

MALL för fortsatt arbete för god, jämställd och jämlik hälsa - utifrån Kommissionen för jämlik hälsas förslag på åtgärder.

Vid analys av nuläge och möjliga insatser finns kunskapsstöd att få från avdelningen Folkhälsa och Hållbarhet, Region Gävleborg

Ansvarig aktör: Region

1. Det tidiga livets villkor						
BÖRLÄGE	ANSVAR	NULÄGE	INSATS			
Kommissionen för jämlik hälsa förslag till åtgärder enligt SOU 2017:47	Ansvarig förvaltning Region Gävleborg	-Vad gör vi idag inom åtgärdsområdet? -Är det tillräckligt för att nå bör läge?	VAD? -Vad ytterligare skulle behöva göras/förbättras?	VEM? -Vem ansvarar?	NÄR? -När ska det göras? -Klardatum?	HUR FÖLJA UPP? -Hur följer vi aktiviteter? -Hur följer vi upp resultatet?
Landsting bör verka för ökad tillgänglighet av mödra- och barnhälsovården utifrån föräldrars och barns olika behov.						
Landsting bör verka för att personalen inom mödra- och barnhälsovården har tillräckliga kompetenser och förutsättningar för att identifiera ohälsosamma levnadsvanor och motivera till goda levnadsvanor.						

Landsting* bör utveckla samverkansformer med barns bästa i centrum, såsom familjecentraler,						
Landsting* bör tillämpa utökat hembesöksprogram riktat till nyblivna föräldrar, där socialtjänsten involveras, så att de omfattar alla nyfödda barn (och inte enbart barn till förstagsångsföräldrar).						

5. Boende och närmiljö

BÖRLÄGE	ANSVAR	NULÄGE	INSATS			
Kommissionen för jämlik hälsa förslag till åtgärder enligt SOU 2017:47	Ansvarig förvaltning Region Gävleborg	-Vad gör vi idag inom åtgärdsområdet? -Är det tillräckligt för att nå bör läge?	VAD? -Vad ytterligare skulle behöva göras/förbättras?	VEM? -Vem ansvarar?	NÄR? -När ska det göras? -Klardatum?	HUR FÖLJA UPP? -Hur följer vi aktiviteter? -Hur följer vi upp resultatet?
Landsting* bör verka för att det finns en likvärdig tillgång till privat och offentlig service i alla livsskederna, utifrån behov och oavsett människors resurser såsom skola, gemensamhetslokaler, butiker och närhet till kultur- och fritidsutbud.						
Landsting* bör verka för blandade upplåtelseformer och överbygga barriärer i den						

*åtgärden återfinns som både landsting och kommun som ansvarig aktör

fysiska strukturen.						
Landsting* bör inkludera ett jämlik-hälsa-perspektiv i regionala utvecklingsstrategier och utveckla sociala konsekvensanalyser i regional och kommunal planering.						

7. Kontroll, inflytande och delaktighet

BÖRLÄGE	ANSVAR	NULÄGE	INSATS			
Kommissionen för jämlik hälsa förslag till åtgärder enligt SOU 2017:47	Ansvarig förvaltning Region Gävleborg	-Vad gör vi idag inom åtgärdsområdet? -Är det tillräckligt för att nå bör läge?	VAD? -Vad ytterligare skulle behöva göras/förbättras?	VEM? -Vem ansvarar?	NÄR? -När ska det göras? -Klardatum?	HUR FÖLJA UPP? -Hur följer vi aktiviteter? -Hur följer vi upp resultatet?
Landsting* bör verka för ett breddat och mer jämlikt medborgarinflytande.						
Landsting* bör verka för att ett icke-diskriminerande förhållningssätt används i vård, skola, omsorg och andra relevanta offentliga verksamheter. Personal som har direktkontakt med medborgare, elever, patienter, brukare osv. bör utbildas och fortbildas i ett sådant förhållningssätt.						

*åtgärden återfinns som både landsting och kommun som ansvarig aktör

Landsting* bör verka för att ungdomsmottagningarna ges långsiktiga förutsättningar att bedriva en jämlik vård.						
Landsting* bör verka för att sex- och samlevnadsundervisningen i skolan utvecklas.				-	-	-

8. En jämlik och hälsofrämjande hälso- och sjukvård

BÖRLÄGE	ANSVAR	NULÄGE	INSATS			
Kommissionen för jämlik hälsa förslag till åtgärder enligt SOU 2017:47	Ansvarig förvaltning Region Gävleborg	-Vad gör vi idag inom åtgärdsområdet? -Är det tillräckligt för att nå bör läge?	VAD? -Vad ytterligare skulle behöva göras/förbättras?	VEM? -Vem ansvarar?	NÄR? -När ska det göras? -Klardatum?	HUR FÖLJA UPP? -Hur följer vi aktiviteter? -Hur följer vi upp resultatet?
Landsting bör öka hälso- och sjukvårdens tillgänglighet för att motsvara patienters olika behov såväl fysiskt, kognitivt och kommunikativt.						
Landsting bör särskilt uppmärksamma hälso- och sjukvårdens tillgänglighet i socialt och ekonomiskt utsatta bostadsområden.						
Landsting* bör öka kunskapen hos beslutsfattare och medarbetare om betydelsen av bemötandet för vårdens						

*åtgärden återfinns som både landsting och kommun som ansvarig aktör

insatser och resultat.						
Landsting* bör utveckla patient- och personcentrerade arbetsätt och arbeta systematiskt med utvecklingsarbete och lärande om bemötandets betydelse för en jämlik vård och hälsa.						
Landsting bör utveckla vården och omsorgens organisering för att skapa kontinuitet för patienter och brukare.						
Landsting bör samla och tillämpa erfarenheter av åtgärder för att nå de personer som inte kommer på screeninginsatser och vidta åtgärder för att de ska komma.						
Landsting bör stärka förutsättningarna för hälso- och sjukvårdens förebyggande arbete dels vad gäller rådgivning till patienter om levnadsvanor, dels vad gäller uppsökande insatser till vuxna befolkningsgrupper i vissa åldersgrupper.						
Landsting bör ge primärvården ett tydligt primärpreventivt uppdrag, med ansvar för att arbeta förebyggande både genom individuella insatser och i samarbetet med andra aktörer.						

<p>Landsting bör organisera hälsoundersökningar som når många av de nyanlända och flyktingar och som också omfattar psykisk hälsa och tandhälsa.</p>						
<p>Landsting bör formulera tydliga, uttalade mål för en god och jämlik vård och hälsa.</p>						
<p>Landsting bör inkludera en systematisk analys av skillnader mellan socioekonomiska grupper i det ordinarie kvalitets- och förbättringsarbetet.</p>						
<p>Landsting bör organisera uppföljningen så att skillnader i vårdens insatser och resultat följs i syfte att bevaka att en god och jämlik hälsa nås.</p>						
<p>Landsting bör utreda förutsättningarna för att skapa regionala kompetenscentra med ansvar för löpande och systematisk, folkhälsobevakning och sjukvårdsanalys av både jämlik hälsa och jämlik vård.</p>						

Ansvarig aktör: Kommun

1. Det tidiga livets villkor						
BÖRLÄGE	ANSVAR	NULÄGE	INSATS			
Kommissionen för jämlik hälsa förslag till åtgärder enligt SOU 2017:47	Ansvarig förvaltning/enhet	-Vad gör vi idag inom åtgärdsområdet? - Är det tillräckligt för att nå bör läge?	VAD? -Vad ytterligare skulle behöva göras/förbättras?	VEM? -Vem ansvarar?	NÄR? -När ska det göras? -klardatum?	HUR FÖLJA UPP? -Hur följer vi upp resultatet?
Kommunerna bör verka för att öka deltagandet i förskolan bland barn från socioekonomiskt svaga förhållanden.						
Kommunerna* bör utveckla samverkansformer med barns bästa i centrum, såsom Familjecentraler.						
Kommunerna* bör tillämpa utökat hembesöksprogram riktat till nyblivna föräldrar, där socialtjänsten involveras, så att de omfattar alla nyfödda barn (och inte enbart barn till förstagångsföräldrar).						

*åtgärden återfinns som både landsting och kommun som ansvarig aktör

2. Kunskap, kompetenser och utbildning						
BÖRLÄGE	ANSVAR	NULÄGE	INSATS			
Kommissionen för jämlik hälsa förslag till åtgärder enligt SOU 2017:47	Ansvarig förvaltning/enhet	-Vad gör vi idag inom åtgärdsområdet? - Är det tillräckligt för att nå bör läge?	VAD? -Vad ytterligare skulle behöva göras/förbättras?	VEM? -Vem ansvarar?	NÄR? -När ska det göras? -klardatum?	HUR FÖLJA UPP? -Hur följer vi upp resultatet? -Hur följer vi upp resultatet?
Skolhuvudmännen bör utveckla skolan som hälsofrämjande arena genom att arbeta främjande och förebyggande med gemenskap och trygghet, måltiden som en del av undervisningen, daglig fysisk aktivitet och rörelse.						
Skolhuvudmännen bör använda skolan som en arena för att introducera fritidsaktiviteter och föreningsliv för barn och unga.						
Skolhuvudmännen bör säkerställa att ett aktivt, tidigt och systematiskt arbete bedrivs för att främja närvaro och för att förebygga skolmisslyckanden.						

5. Boende och närmiljö						
BÖRLÄGE	ANSVAR	NULÄGE	INSATS			
Kommissionen för jämlik hälsa förslag till åtgärder enligt SOU 2017:47	Ansvarig förvaltning/enhet	-Vad gör vi idag inom åtgärdsområdet? - Är det tillräckligt för att nå bör läge?	VAD? -Vad ytterligare skulle behöva göras/förbättras?	VEM? -Vem ansvarar?	NÄR? -När ska det göras? -klardatum?	HUR FÖLJA UPP? -Hur följer vi upp aktiviteterna? -Hur följer vi upp resultatet?
Kommuner bör vid markanvisningar i möjligaste mån verka för att tillgodose bostadsbehov hos de med svag ställning på bostadsmarknaden och nå sociala mål genom att använda sociala klausuler i offentlig upphandling.						
Kommuner bör skärpa ägardirektiv till kommunala bostadsföretag som betonar den allmännyttiga rollen och företagets roll för bostadsförsörjningen i kommunen.						
Kommuner bör arbeta fram strategier mot hemlöshet och utestängning från bostadsmarknaden.						
Kommuner bör intensifiera och effektivisera vräkningsförebyggande arbete genom samverkan och skriftliga rutiner samt stärka sitt						

tillsynsarbete för att säkerställa goda boendemiljöer särskilt i områden med hög trångboddhet.						
Kommuner* bör verka för att det finns en likvärdig tillgång till privat och offentlig service i alla livsskeden, utifrån behov och oavsett människors resurser såsom skola, gemensamhetslokaler, butiker och närhet till kultur- och fritidsutbud.						
Kommuner* bör verka för blandade upplåtelseformer och överbygga barriärer i den fysiska strukturen.						
Kommuner* bör inkludera ett jämlik-hälsa-perspektiv i regionala utvecklingsstrategier och utveckla sociala konsekvensanalyser i regional och kommunal planering.						
Kommuner bör i planarbete prioritera tillgång till, samt underhåll av grönområden med god kvalitet nära bostäder utan tillgång till egen trädgård och där de boende har begränsade resurser till kompensatoriskt utnyttjande av andra utemiljöer.						
Kommuner bör säkerställa att Boverkets allmänna råd för friytor och goda utemiljöer i anslutning till fritidshem, grundskolor och förskolor följs.						

<p>Kommuner bör i de större städerna följa exponering för riskfaktorer som buller och luftföroreningar, men även hälsofrämjande miljöer, med koppling till socioekonomi. Målsättningar med tidsplan för insatser som minskar buller och luftföroreningar bör sättas upp för att eliminera systematiska skillnader i dessa faktorer.</p>						
--	--	--	--	--	--	--

6. Levnadsvanor

BÖRLÄGE	ANSVAR	NULÄGE	INSATS			
<p>Kommissionen för jämlik hälsa förslag till åtgärder enligt SOU 2017:47</p>	<p>Ansvarig förvaltning/enhet</p>	<p>-Vad gör vi idag inom åtgärdsområdet? - Är det tillräckligt för att nå bör läge?</p>	<p>VAD? -Vad ytterligare skulle behöva göras/förbättras?</p>	<p>VEM? -Vem ansvarar?</p>	<p>NÄR? -När ska det göras? -klardatum?</p>	<p>HUR FÖLJA UPP? -Hur följervi aktiviteter? -Hur följer vi upp resultatet?</p>
<p>Kommuner bör utforma utomhusmiljöer på ett sådant sätt att fysisk aktivitet stimuleras. Detta innebär t.ex. att underlätta för cyklister och gångtrafikanter samt säkerställa tillgång till grönområden och idrottsanläggningar.</p>						

Skolhuvudmän bör verka för att i sina skolenheter införa regelbundna fysiska övningar för att bryta stillasittandet och fler pulshöjande aktiviteter under skoldagen.						
[Utöver dessa förslag finns även inom målområdena 1, 2 och 8]						

7. Kontroll, inflytande och delaktighet

BÖRLÄGE	ANSVAR	NULÄGE	INSATS			
Kommissionen för jämlik hälsa förslag till åtgärder enligt SOU 2017:47	Ansvarig förvaltning/enhet	-Vad gör vi idag inom åtgärdsområdet? - Är det tillräckligt för att nå bör läge?	VAD? -Vad ytterligare skulle behöva göras/förbättras?	VEM? -Vem ansvarar?	NÄR? -När ska det göras? -klardatum?	HUR FÖLJA UPP? -Hur följer vi upp aktiviteterna? -Hur följer vi upp resultatet?
Kommuner* bör verka för ett breddat och mer jämlikt medborgarinflytande.						
Kommuner* bör verka för att ett icke-diskriminerande förhållningssätt används i vård, skola, omsorg och andra relevanta offentliga verksamheter. Personal som har direktkontakt med medborgare, elever, patienter, brukare osv. bör utbildas och fortbildas i ett sådant förhållningssätt.						

*åtgärden återfinns som både landsting och kommun som ansvarig aktör

Kommuner* bör verka för att ungdomsmottagningarna ges långsiktiga förutsättningar att bedriva en jämlik vård.						
Kommuner* bör verka för att sex- och samlevnadsundervisningen i skolan utvecklas.						

8. En jämlik och hälsofrämjande hälso- och sjukvård

BÖRLÄGE	ANSVAR	NULÄGE	INSATS			
Kommissionen för jämlik hälsa förslag till åtgärder enligt SOU 2017:47	Ansvarig förvaltning/enhet	-Vad gör vi idag inom åtgärdsområdet? - Är det tillräckligt för att nå bör läge?	VAD? -Vad ytterligare skulle behöva göras/förbättras?	VEM? -Vem ansvarar?	NÄR? -När ska det göras? -klardatum?	HUR FÖLJA UPP? -Hur följervi aktiviteter? -Hur följer vi upp resultatet?
Kommuner* bör öka kunskapen hos beslutsfattare och medarbetare om betydelsen av bemötandet för vårdens insatser och resultat.						
Kommuner* bör utveckla patient- och personcentrerade arbetssätt och arbeta systematiskt med utvecklingsarbete och lärande om bemötandets betydelse för en jämlik vård och hälsa.						

*åtgärden återfinns som både landsting och kommun som ansvarig aktör

Kommuner* bör utveckla vården och omsorgens organisering för att skapa kontinuitet för patienter och brukare.						
--	--	--	--	--	--	--

*åtgärden återfinns som både landsting och kommun som ansvarig aktör